

54757730-8	19/08/2016	העיר צומת השרון - מוסף	עמוד 18	1	26.14x32.41
בית חולים מאיר - 81205					

מישהו שומע אותי?

לקויות שמיעה: איך זה קורה, מה כדאי לדעת, איך לטפל ומה צופן לנו העתיד

פרופ' בני נגריס
תמונת אילוסטרציה
מ.ס.א.פ. קריאייטיב/
INGIMAGE

לשתל הם, לרוב, פעוטות שנולדו חרשים ומבוגרים שהתחרשו, מסיבות שונות, וזאת לאחר ששמעו טוב במשך החיים ואף פיתחו שפה ודיבור ברורים.

כל המנותחים שעברו השתלת שבלול עוברים תהליך שיקום שבו עליהם ללמוד מיומנויות שמיעתיות ושפתיות. מעטים המושתלים המבינים דיבור מיד עם השימוש הראשון בשתל, ורוב המושתלים צריכים חודשי אימון רבים עד להפקת מלוא התועלת. התוצאה טובה יותר ככל שהמינותח צעיר יותר. קשה לצפות אם ההשתלה תצליח או לא, מפני שהדבר משתנה מאדם לאדם ביולוגית, אך אחוזי ההצלחה כיום גבוהים ביותר. השתל משפר את היכולת התקשורתית של לקוי השמיעה, ומאפשר לו להשתלב בחברה בקלות רבה יותר.

כיום יש במקומות ציבוריים רבים עזרי שמיעה המשרדים בתדר FM ישירות למכשירי השמיעה. באופן זה המיקרופון בו משמש הפקיד, הבנקאי או שחקן התיאטרון משרדים ישירות למכשיר השמיעה.

אז מה צופן לנו העתיד?

מדענים מפתחים כיום מכשיר שמיעה שאותו משתלים מתחת לעור. מעבר לא ספקט האסטי מדובר באפשרות למקם את המיקרופון והמכשיר באופן המדמה בצורה הטובה ביותר מנגנון שמיעה תקין. פיתוח מהפכני יותר מנסה להביא לריגורציה ("תחיה מחדש") של תאי שררה. ידוע כי תאי עצב מתים לא יודעים להתחדש. דש. כיום מנסים מדענים ליצור תאי שררה שמקורם בתאי אב או באמצעות מניפולציה שתכפיל את תאי השררה הקיימים.

פרופ' בני נגריס הוא מנהל מחלקת אף אוזן גרון בבית"ח מאיר

לעצם הגולגולת. האדם מסוגל לשמוע על אף שהמכשיר לא ממוקם בתוך אפרכסת האוזן מאחר והעצם מוליכה את תדר הקול עד לאוזן. מכשירי הולכת העצם פותרים את בעיית הצפופים המציקה ומספקים גם פתרון אסתטי, כאמור.

במקרים בהם לקות השמיעה עמוקה ומכשירי השמיעה לא יעזרו הפתרון יהיה שתל שבלול. שתל שבלולי הוא התקן אל-קטרוני המושתל בניתוח, ומאפשר לכבד שמיעה וחרשים לשמוע. שתל השבלול קורטצליים מהסביבה וממיר אותם לגירויים חשמליים של סיבי עצב השמיעה. השתל משמש כתחליף לאברי האוזן הפגועה, ומספק למוח מידע שמיעתי. בעזרת השתל יכול המושתל לזהות קולות סביבתיים, להבין דיבור בקלות רבה יותר. המועמדים

פרופ' בני נגריס

רות הטובות הן שאת הפגם הגנטי (קונקסין 26) ניתן לאתר בבדיקות גנטיות בזמן ההריון ולאחריו.

חבלה - חבלה ישירה באוזן או חבלה עקיפה שעשויה לנבוע גם מתנועת הווייפ"ל (צליפת שוט) בעקבות תאונת דרכים. תרופות שונות כיניהן אנטיביוטיקה וכדוגמא קבוצת האמינוגליקוזידים.

טיפול כימותרפיה מחלת דלקת קרום המוח הרדמה כללית פגיעה משנית לניתוחי ומחלות אוניים ויהום בהריון

מה ניתן להציע לסובלים מליקוי שמיעה? מכשירי שמיעה הינם מכשירים המגבירים את עוצמת הקול ונועדו לסייע לאנשים בעלי לקות שמיעה. חלק ממכשירי השמיעה גם מעבירים את הצליל כדי לשפר את יכולת המשתמש להבין צלילי דיבור. מכשירי שמיעה קולטים צלילים מהסביבה באמצעות מיקרופון, מגבירים אותם ומעבירים אותם אל האוזן באמצעים שונים. מכשיר שמיעה הינו הטיפול הנפוץ ביותר, אך גם לו בעיות או קשיים כמו לדוגמא: הגברת רעש הרקע והצליל אותו אנו מעוניינים לשמוע במידה רומה, תחושת אטימות באוזן ודלקות אוזן חיצונית.

במקרים בהם הליקוי נובע מפגיעה בעצמות השמע או עור התוף, ניתן לתקן את הפגמים באמצעות ניתוחים ייעודיים. למיטופלים שאינם מעוניינים בניתוח ואף אינם מעוניינים בהרכבת מכשיר שמיעה ניתן להשתמש במכשירי הולכת עצם. במקרים אלה מכשיר השמיעה מוצמד לגולגולת בעזרת בורג או מגנט או מסווה באמצעות משקפיים בעלות ידיות עבות הנצמדות

לירדה ביכולת השמיעה הוגדרה לא חרונה על ידי המגזין הרפואי הנחשב "לאנסט" כסיבה החמישית השכיחה ביותר לחיים עם נכות. היא נפוצה יותר מסכרת ודמנציה, וגורמת לירידה משמעותית באיכות החיים.

גילוי ואיתור מוקדם של הליקוי יכולים לתרום להישגים טובים יותר בלימודים, השתלבות טובה יותר במעגל העבודה ותפקוד כללי טוב יותר.

בישראל נערכות בדיקות סקר כבר בחדר הלידה, בטיפות החלב ובבתי הספר, והמליצת משרד הבריאות היא להגביר שמיעה אצל אנשים הסובלים מליקוי בשמיעתם גם במקרים בהם קיים ליקוי שמיעה קל.

אז מה נפגע?

לקות שמיעה יכולה לנבוע מפגם בעור התוף או בעצמות השמע, ואז הוא מכונה ליקוי שמיעה הולכת. עור התוף ועצמות השמע תפקידם להוליך את הצליל לאוזן הפנימית ובמקרה זה קיימת הפרעה במנגנון.

מנגנון ליקוי אחר נובע מפגיעה בתאי השררה או בעצב השמיעה ונקרא ליקוי שמיעה תחושתי-עצבי. תאי השררה הינם תאים האחראים לקליטת אותות קול באוזן הפנימית ועל המרתם של גלי הקול לפולסים חשמליים, שיעברו דרך עצב השמיעה למוח.

לעתים נראה שילוב של השניים - פגיעה הולכתית יחד עם פגיעה תחושתית עצבית. מידת ליקוי השמיעה יכולה להיות בכל הטווח החל מלקוי קל ועד לחירשות מוחלטת ועמוקה.

ממה עשויה להתרחש פגיעה בשמיעה? (רדוגמאות שכיחות) סיפור משפחתי (גנטי) - הינה הסיבה השכיחה ביותר לפגיעה בשמיעה. הבשור

נ

גילוי ואיתור מוקדם של הליקוי יכולים לתרום להישגים טובים יותר בלימודים, השתלבות טובה יותר במעגל העבודה ותפקוד כללי טוב יותר